

1. kvartal 2010

Norges Banks utlånsundersøkelse

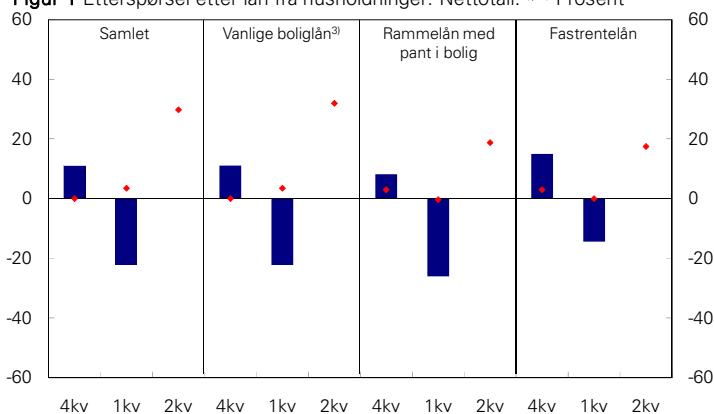
Noe innstramming i kredittpraksis overfor
husholdninger

Norges Banks utlånsundersøkelse 1. kvartal 2010

Bankene rapporterte om fallende låneetterspørsel fra husholdninger i 1. kvartal 2010. Foretakenes etterspørsel etter lån økte ifølge bankene. Fremover venter bankene økt låneetterspørsel fra både husholdninger og foretak. Kredittpraksis overfor husholdninger ble strammet noe inn, mens kredittpraksis overfor foretak ble ytterligere lettet i 1. kvartal 2010. Fremover venter bankene om lag uendret kredittpraksis overfor husholdninger, og ytterligere lettelser overfor foretak.

Norges Banks utlånsundersøkelse for 1. kvartal 2010 ble gjennomført i perioden 26. mars 2010 - 9. april 2010. Deltakerne i undersøkelsen ble bedt om å vurdere utviklingen i kredittpraksis og etterspørselen etter lån i 1. kvartal 2010 sammenlignet med 4. kvartal 2009, samt forventet utvikling i 2. kvartal 2010 sammenlignet med 1. kvartal 2010.

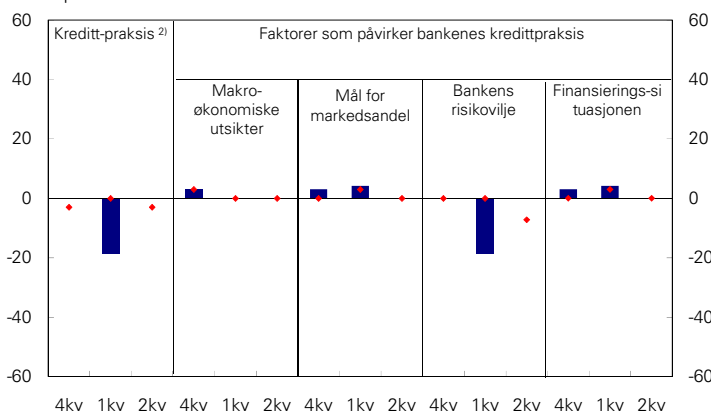
Figur 1 Etterspørsel etter lån fra husholdninger. Netttotal. ^{1), 2)} Prosent

1) Netttotal fremkommer ved å veie sammen svarene i undersøkelsen. De blå søylene viser utviklingen det siste kvartalet. De røde punktene viser forventet utvikling for neste kvartal. De røde punktene er forflyttet ett kvartal fram i tid
2) Negative netttotal betyr fallende etterspørsel
3) Nedbetalingslån med pant i bolig
Kilde: Norges Bank

Bankene i undersøkelsen bruker en skala med fem alternativer for å svare om det er små eller store endringer i de ovennevnte forhold. Store endringer får dobbelt så stor vekt i beregningen av resultatene som små endringer. Til slutt vektet svarene med bankenes andel av endringen i utlån til henholdsvis husholdninger og foretak. De fremkomne netttotalene angis i en skala fra -100 prosent til 100 prosent. Dersom alle bankene i utvalget har svart at det er noe innstramning i kredittpraksis, vil netttotallet være -50 prosent. Dersom noen av bankene har strammet inn sin kredittpraksis noe uten at de andre bankene har endret kredittpraksis, vil netttotallet ligge mellom 0 og -50 prosent. Dersom alle bankene i utvalget har strammet inn sin kredittpraksis mye, vil netttotallet være -100 prosent.

Figur 2 Endring i kredittpraksis overfor husholdninger. Faktorer som påvirker kredittpraksisen. Nettotall.¹⁾ Prosent

1) Se fotnote 1 i figur 1

2) Negative tall innebærer innstramning i kredittpraksis

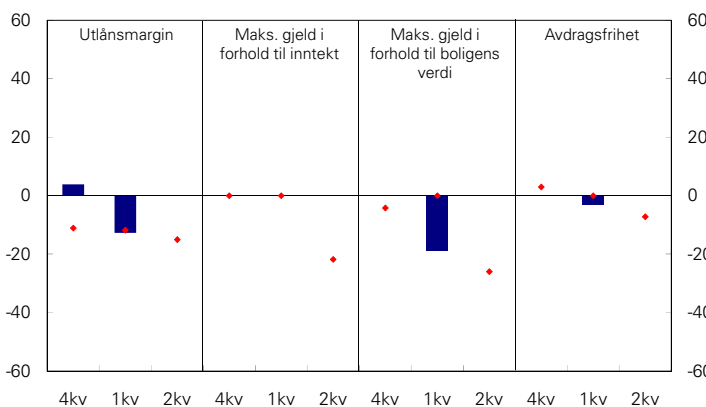
Kilde: Norges Bank

Utlån husholdninger

Bankene rapporterte om fallende låneetterspørsel fra husholdninger i 1. kvartal 2010, se figur 1. Ett kvartal tidligere hadde de ventet om lag uendret etterspørsel fremover. Det var ifølge bankene store geografiske forskjeller i husholdningenes låneetterspørsel i 1. kvartal 2010. Fremover venter bankene økt låneetterspørsel fra husholdninger.

Kredittpraksis overfor husholdninger ble strammet noe inn i 1. kvartal 2010, se figur 2. Det var først og fremst bankenes risikovilje som bidro til innstramningen. Fremover venter bankene om lag uendret kredittpraksis overfor husholdninger.

Figur 3 Endring i lånebetingelser for husholdninger. Nettotall.^{1), 2)} Prosent

1) Se fotnote 1 i figur 1

2) Positive tall for utlånsmargin betyr økt utlånsmargin og derfor strammere kredittpraksis.

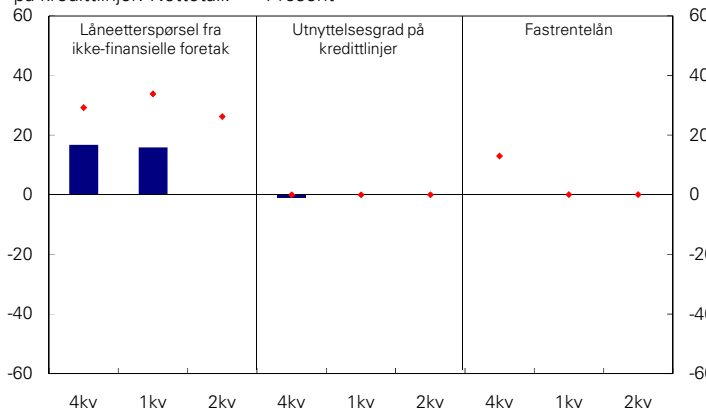
Negative tall maksimal gjeld i forhold til boligens verdi og inntekt og for avdragsfrihet innebærer strammere kredittpraksis

Kilde: Norges Bank

Det ble i denne runden av utlånsundersøkelsen tatt med et tilleggsspørsmål i forbindelse med Finanstilsynets publisering av nye retningslinjer for forsvarlig utlånspraksis for lån til boligformål¹. Bankene rapporterte om innstrammet kredittpraksis overfor kunder med behov for fullfinansiering som følge av de nye retningslinjene. Maksimal gjeld i forhold til boligens verdi ved førstehjemslån vil reduseres fra 100 prosent til 90 prosent. Ved behov for fullfinansiering vil krav om tilleggssikkerhet bli stilt.

Innstramning i kredittpraksis overfor husholdninger ble gjennomført først og fremst ved å redusere maksimal gjeld i forhold til boligens verdi, se figur 3. Fremover venter bankene å redusere maksimal gjeld i forhold til boligens verdi ytterligere. I tillegg venter bankene å redusere maksimal gjeld i forhold til inntekt. Utlånsmarginen er ventet å falle ytterligere i 2. kvartal 2010. Det bidrar isolert sett til lettere kredittpraksis.

Figur 4 Etterspørsel etter lån fra ikke-finansielle foretak og utnyttelsesgrad på kredittlinjer. Nettotall.^{1), 2)} Prosent

1) Se fotnote 1 i figur 1

2) Positive nettotall betyr økt etterspørsel / økt utnyttelsesgrad på kredittlinjer

Kilde: Norges Bank

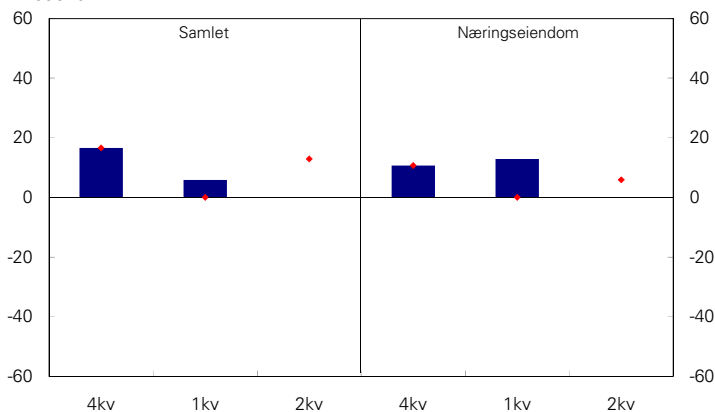
Utlån til foretak²

Bankene rapporterte om fortsatt svak økning i etterspørselen etter lån fra foretak i 1. kvartal 2010, se figur 4. Økningen var mindre enn ventet. Utnyttelsesgrad på kredittlinjer og etterspørselen etter

¹ Se <http://www.finanstilsynet.no> for ytterligere informasjon

² Ikke-finansielle foretak

Figur 5 Endring i kredittpraksis overfor ikke-finansielle foretak. Nettotall.^{1), 2)} Prosent

1) Se fotnote 1 i figur 1

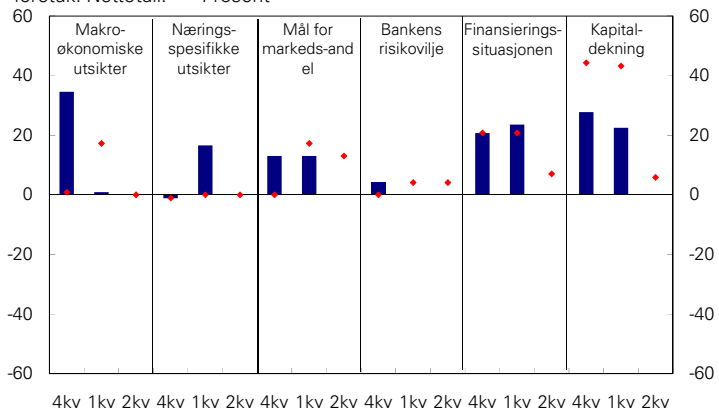
2) Negative tall innebærer innstramning i kredittpraksis

Kilde: Norges Bank

fastrentelån var uendret i 1. kvartal 2010. Fremover venter bankene ytterligere økning i foretakenes låneetterspørsel.

Bankene lettet noe på kredittpraksisen overfor foretak i 1. kvartal 2010, se figur 5. Det var flere faktorer som trakk i retning av en lettere kredittpraksis overfor foretak, se figur 6. Bankene venter ytterligere lettelse i kredittpraksis overfor foretak i 2. kvartal 2010. Det er særlig mål for markedsandel, finansieringssituasjonen og kapitaldekning som er ventet å bidra til lettere kredittpraksis fremover.

Figur 6 Faktorer som påvirker kredittpraksisen overfor ikke-finansielle foretak. Nettotall.^{1), 2)} Prosent

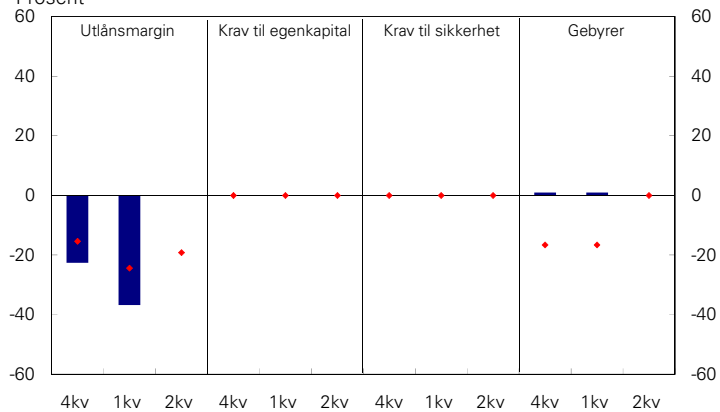
1) Se fotnote 1 i figur 1

2) Negative tall betyr at faktoren bidrar til innstramning i kredittpraksis

Kilde: Norges Bank

Lettelsen i kredittpraksis overfor foretak ble gjennomført ved å redusere utlånsmarginen, se figur 7. Fremover venter bankene å redusere utlånsmarginen ytterligere.

Figur 7 Endring i lånebetingelser for ikke-finansielle foretak. Nettotall.^{1), 2)} Prosent

1) Se fotnote 1 i figur 1

2) Positive tall for utlånsmargin betyr økt utlånsmargin. Positive tall for utlånsmargin, krav til egenkapital, krav til sikkerhet og for gebyrer innebærer strammere kredittpraksis

Kilde: Norges Bank